

Evropská unie
Regionální politika

Regiony pro ekonomickou změnu

CS

**Posilování konkurenceschopnosti
s pomocí inovativních technologií,
produktů a zdravých komunit**

Březen 2007

Kontakt

Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku

část 01 – Informace a komunikace

Thierry Daman

41, avenue de Tervuren, B-1040 Brusel

Fax: +32 (0)2 296 60 03

E-mail: regio-info@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy_en.htm

ISBN 92-79-04527-X

© Evropská společenství, 2007

Rozmnožování tohoto materiálu je možné, pokud bude uveden zdroj informací.

Printed in Belgium

Fotografie: © Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku/Mike St Maur Sheil, (str. 13) Ekonomický rozvoj

Karlsruhe, (str. 21) Oü Loodesystems, (str. 14) REGINS RFO projekt, Region PACA (str. 22)

Obal: INTECHMER – výzkum biologického znečištění mořského životního prostředí, Cherbourg, Normandie, Francie.

Editor: Thierry Daman, Evropská komise, Generální ředitelství pro regionální politiku.

Tento časopis je vtištěn na recyklovaném papíře.

Text této publikace není právně závazný.

Úvod	3
Kontext	4
• Inovující regiony	4
• Regiony pro ekonomickou změnu: Partnerství v akci	6
• RegioStars 2008: Ceny za inovativní projekty.....	11
• Lisabonská monitorovací platforma: Srovnání regionálního a lokálního přivlastnění agendy růstu a zaměstnanosti a nástrojů politiky soudržnosti.....	12
Deset úspěšných projektů	13
1. Rakousko/Estonsko/Francie/Německo/Rumunsko/Švédsko/Rusko: CLOE-Clusters Linked over Europe (Klustry propojené napříč Evropou).....	13
2. Rakousko/Německo/Maďarsko/Itálie: REGINS – Integrovaní malých a středních podniků do prostředí evropské ekonomiky.....	14
3. Rakousko/Česká republika/Německo/Polsko/Slovinsko: RegioSustain – od biomasy k energii – udržitelný rozvoj pro regionální ekonomické cykly.....	15
4. Íře-Irsko: Růst s pomocí přírody.....	16
5. Belgie/Německo/Nizozemí: Přeshraniční zdravotní péče.....	17
6. Dánsko/Švédsko: Biotechnologie bez hranic.....	18
7. Itálie: Dřevařský a technologický klastr v Bolzanu: vzájemná spolupráce a inovace v oblasti tradičních malých rodinných firemonales.....	19
8. Švédsko: Síť poradců pro malé a střední firmy v oblasti inovací.....	20
9. Estonsko: Inovace ve stavebním průmyslu: Loodesystem Ltd.....	21
10. Francie/Řecko/Itálie/Španělsko/Maroko/Tunisko: Oblast Středomoří, laboratoř inovací v energetice.....	22
Vysvětlení pojmů	23

Nové programové období politiky soudržnosti v letech 2007–2013 vyžaduje intenzivnější vzájemnou spolupráci mezi regiony a městy napříč Evropou. Chtěla bych Vás ujistit, že mnohé vynikající myšlenky vznikající v rámci regionální a městské sítě se velmi rychle dostanou do nové generace programů, které budou uskutečňovány jednotlivými regiony. Iniciativa pod názvem „Regiony pro ekonomickou změnu“, představená ve sdělení č. 675 (2006), je určena k prosazování a realizaci partnerství v akci – tedy mezi důležitými „aktéry“ každého regionu, jednotlivými regiony navzájem a regiony a Evropskou komisí. V kontextu posledně jmenované spolupráce máme v úmyslu posílit synergii mezi jednotlivými politikami Evropského společenství, která povede k ekonomickému růstu a vytváření pracovních míst. Toho je možné dosáhnout tím, že zajistíme sdílení relevantních zkušeností a pozitivní praxe z jakéhokoliv zdroje prostřednictvím meziregionální spolupráce. Prostřednictvím iniciativy „Regiony pro ekonomickou změnu“ bychom pak měli těžit především ze zkušeností získaných v období 2000–2006 v rámci iniciativy INTERREG IIIC na podporu meziregionální spolupráce, programu (iniciativy) URBACT za účelem vzájemné výměny zkušeností mezi městy Evropské unie a také, jak doufám, prostřednictvím dalších integračních aktivit Evropské komise.

Tato iniciativa zahrnuje čtyři specifické inovace v oblasti meziregionální spolupráce. Zprv jsme stanovili 30 prioritních témat se zaměřením na ekonomickou modernizaci a obnovenou lisabonskou agendu. Tato témata jsou založena na čtyřech pilířích Strategické směrnice Evropského společenství pro politiku soudržnosti na období 2007–2013, totiž přilákat investice, prohlubovat znalosti a inovace, vytvářet větší počet pracovních příležitostí a zlepšovat je a konečně brát v úvahu teritoriální dimenze (územní velikost). Některým z těchto témat se věnují zvláštní workshopy, které jsou zařazeny do programu konference.

Zadruhé jsme si vědomi potřeby zlepšit komunikaci s cílem usnadnit výměnu know-how a praktických zkušeností z oblasti regionálního rozvoje a implementace Agendy růstu a zaměstnanosti. To je také důvodem, proč tato výroční konference zahajuje proces, který povede k udělování cen „RegioStars 2008: Ceny za inovativní projekty“ na druhé výroční konferenci. S potěšením mohu oznámit, že jsme již našli partnery pro realizaci těchto našich snah o komunikaci ve výše zmíněné oblasti, totiž Výbor regionů a francouzský region Provence-Alpes-Côte d’Azur, které se již aktivně zapojili do této aktivity a dne 8. března zorganizovaly v budově Jacques Delors „Fórum pro vzájemnou výměnu myšlenek a zkušeností“.

Zatřetí plánujeme vytvoření mostu mezi regionálními sítěmi a hlavními programy. Za účelem dosažení tohoto cíle ve všech sítích byla v rámci „Evropské teritoriální spolupráce“ na období 2007–2013 vyčleněna celková částka ve výši 375 milionů eur, avšak o převládající trend bude usilováno především na základě čtvrté inovace zvané „rychlá volba“ (fast-track option). V rámci této volby bude Evropská komise partnersky spolupracovat s tzv. dobrovolnými sítěmi, přičemž zabývat se bude vybranými prioritními tématy (body) s tím, že spolupráce zahrne 15 až 20 regionů nebo měst s cílem poskytnout srovnávací měřítko pro nové nápady.

Toto je tedy program první výroční konference „Regiony pro ekonomickou změnu“. Věřím, že pro vás tento program bude inspirativní a poskytne vám nové možnosti výměny know-how a praktických zkušeností z uskutečňování Agendy růstu zaměstnanosti na regionální úrovni.

Danuta Hübner
Komisařka EU pro regionální politiku

Inovující regiony

Statistické údaje o výzkumu, vývoji a inovaci pravidelně potvrzují, že mezi jednotlivými členskými státy Evropské unie a regiony stále existují značné rozdíly.

Počínaje rokem 2002 stanovila Evropská komise trendy v oblasti regionálních inovací, které kombinují větší paletu údajů jako jsou zaměstnanost v oblasti vědy, technologie a high-tech služeb nebo počet patentů na milion obyvatel. Podle posledního vydání **Evropského inovačního zpravodaje** vydaného v listopadu 2006 (¹), který je ještě založen na výsledcích 25 členských států Evropské unie, dosahuje nejlepších výsledků region Stockholm, za nímž následují regiony Västsverige (Švédsko), Oberbayern (Německo), Etelä-Suomi (Finsko), Karlsruhe (Německo), Stuttgart (Německo), Braunschweig (Německo), Sydsverige (Švédsko), Île de France (Francie) a Östra Mellansverige (Švédsko). Ve výběru nejlepších regionů „Top 50“ prostě dominují regiony z původních členských zemí, takzvané staré evropské patnáctky, které obsadily 47 z padesáti míst a v hodnocení „top 100“ nejlepších evropských regionů 94 míst. Z regionů nových členských států Evropské unie obsadila Praha (Česká republika) 15. místo, Bratislavský kraj (Slovensko) 27., Közép-Magyarország (Maďarsko) 34., Slovinsko 63., kraj Mazowiecki (Polsko) 65. a Jihovýchod České republiky 100. místo v tomto žebříčku.

Mapa na následující stránce znázorňuje výsledky nedávného hodnocení Evropského inovačního zpravodaje. Na základě porovnání dalších regionálních odlišností jako jsou například hrubý domácí

produkt na jednoho obyvatele toto hodnocení potvrzuje, že méně rozvinuté regiony budou muset vynaložit mimořádné úsilí, aby zlepšily své výsledky v oblasti inovací, jinými slovy aby vytvořením vhodných podmínek dosáhly srovnatelného růstu a zaměstnanosti. Přispět by k tomu mohla značně vysoká částka, která byla pro tyto účely vyčleněna ze strukturálních fondů EU, jakož i partnerská spolupráce s rozvinutějšími regiony, které dosahují lepších výsledků.

Politika soudržnosti podporuje inovaci dvěma způsoby: spolufinancováním ze strukturálních fondů Evropské unie a vývojem systému regionální správy založeného na strategickém vývoji, partnerství, vytváření programu, monitorování a vyhodnocování. Systém regionální správy je v mnoha případech sám o sobě inovační politikou. Evropská komise vypracovala pro programy politiky soudržnosti na období 2007–2013 **hodnocení inovací a znalostní ekonomiky** (²), jehož cílem bylo poskytnout návod, jak uskutečňovat inovace v oblasti regionů s využitím strukturálních fondů EU. Rozdíly ve výkonnosti v oblasti inovací a v potenciálu mezi jednotlivými evropskými regiony vedly k definování typologie různých regionů, které vyžadují odlišný přístup k politice inovací. Podle této studie je především důležité:

- identifikovat odlišnost regionálního inovačního potenciálu vyžadující odlišný přístup, šitý určitému regionu „na míru“ a sloužící k vytyčení cílů a naplánování inovačních opatření v evropských regionech;
- zahájit a zkoumat „komplexnější projekty“ nebo koordinovaná opatření pro zavádění a realizaci efektivnějších systémů inovací zvaných „multi-actor-multi-measure“ iniciativy, které jsou zaměřeny na tržní využití nových technologií spíše než na přístupy k rozvoji a transferu technologií vycházející z výzkumu a vývoje infrastruktury;
- přijmout dlouhodobý plán a udržitelnější postup strategického řízení politiky regionálních inovací;
- využívat cíle nové Evropské územní spolupráce k vytvoření meziregionálních sítí.

Z operativního hlediska výše zmíněná studie zdůrazňuje potřebu zlepšení koordinace mezi jednotlivými regionálními programy, metodami a investicemi do strategických informačních nástrojů, jako jsou metody porovnávání výkonnosti, prognostiky a programů meziregionální spolupráce. Studie také doporučuje zahájit fázový přístup k implementaci inovací a zásahů na základě znalostí a vyhnout se financování tzv. podkritických programů a opatření a dát naopak přednost financování větších, i když riskantnějších projektů, které budou strukturovanější. Závěrem můžeme říci, že tato studie doporučuje systematictější vztah mezi institucemi vytvářejícími politiku za účelem konstantní kontroly regionálních sítí v oblasti výzkumu a inovací.

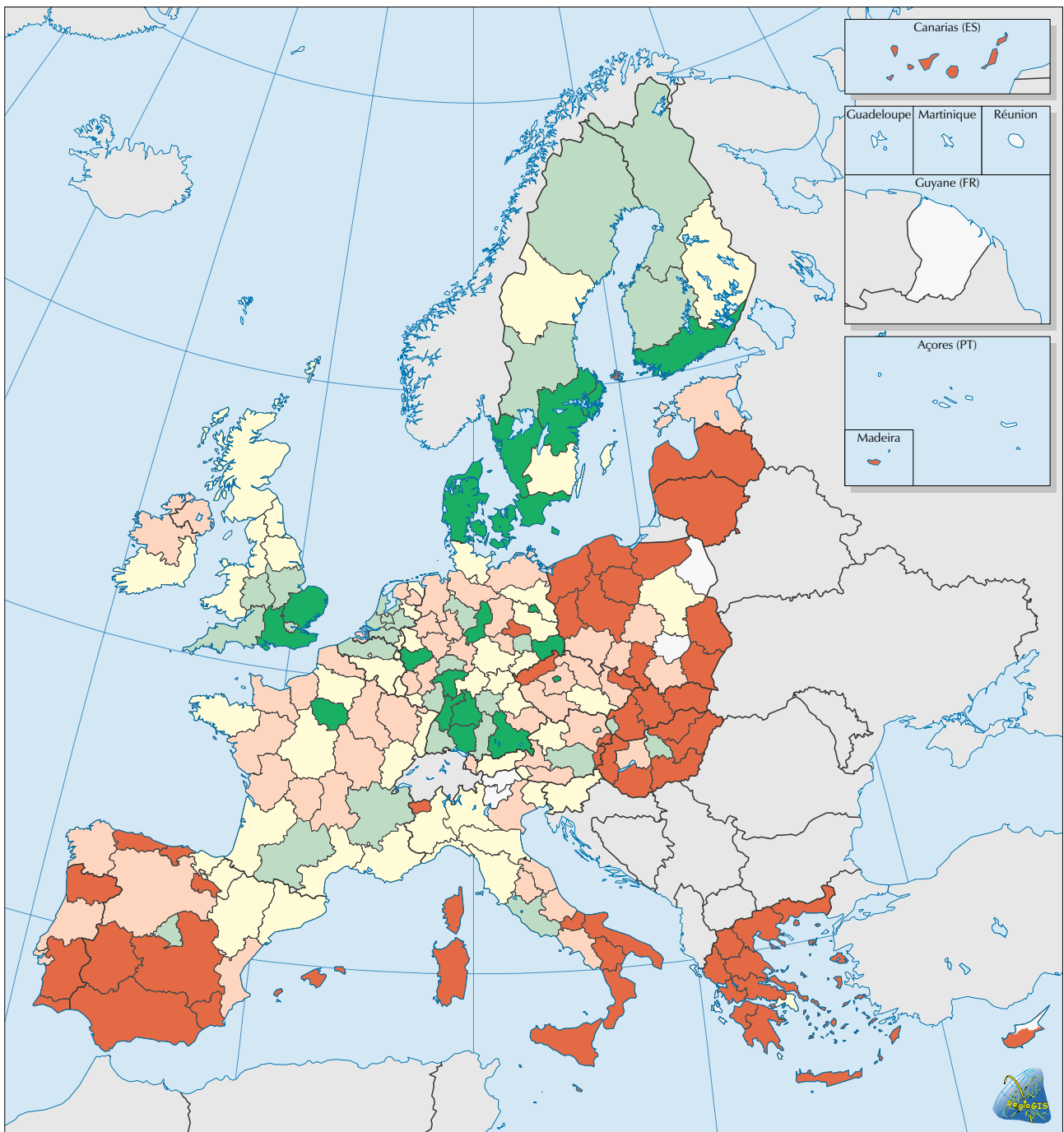

Aragonský technologický institut (spolufinancovaný Evropským fondem pro regionální rozvoj), Zaragoza, Španělsko.

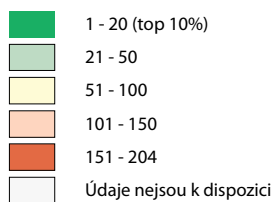
¹ Viz: <http://trendchart.cordis.lu/>

² Viz: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

Regionální inovační výkonnost v Evropě, 2006

Pořadí regionů NUTS 2

BE, PL4, PL5, PL6, UK, NUTS 1

0 100 500km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Regiony pro ekonomickou změnu: Partnerství v akci

Politika soudržnosti a její nástroje i programy jsou řízeny decentralizovaně a plně respektují princip subsidiarity. O investicích, které mohou být hrazeny z prostředků vyčleněných Evropskou unií v období 2007–2013, si budou z větší části rozhodovat samotné členské státy Evropské unie, regiony a města. V listopadu 2006 vydala Evropská komise sdělení č. 675: Regiony pro ekonomickou změnu⁽³⁾, v němž navrhuje nové metody a způsoby oživení a posílení regionálních a městských sítí v rámci cílů „Evropské územní spolupráce“. Prostřednictvím této iniciativy komise propaguje „partnerství v akci“, přičemž její zastupitelské úřady spolupracují na formulování hlavních problémů, kterým evropské regiony čelí, a představují tak pevný spojovací článek v rámci výměny užitečných zkušeností a systémového financování nástrojů politiky soudržnosti.

Iniciativa Regiony pro ekonomickou změnu zahrnuje dva nástroje Evropského fondu pro regionální rozvoj – meziregionální větev programu Evropské územní spolupráce⁽⁴⁾ a program sítě městského rozvoje „URBACT“. Iniciativa doporučuje, aby se tyto programy zaměřily na témata ekonomického rozvoje vytyčená Evropskou komisí v souladu se strategickými směrnicemi komise o soudržnosti na období 2007–2013⁽⁵⁾. Pro tyto nástroje politiky soudržnosti byla na období 2007–2013 vyčleněna částka ve výši 375 milionů eur.

José Manuel Barroso, předseda Evropské komise, zahajuje první konferenci „Regiony pro ekonomickou změnu“ o inovacích v červnu 2006.

Most přes řeku Guadiana v portugalské provincii Algarve, který spojuje Španělsko a Portugalsko.

Iniciativa Regiony pro ekonomickou změnu bude zahrnovat následující inovace:

- regiony a města budou mít i nadále možnost vytvářet a řídit své vlastní sítě, bude však od nich vyžadováno, aby tak činily podle **témat zvolených v zájmu propojení politiky Unie s agendou modernizace**. Evropská komise díky úsilí svých úřadů a ve spolupráci s členskými státy EU stanovila body (témata), jimž je potřeba se věnovat (viz seznam na následující straně);
- nová **rychlá volba (fast-track option)** poskytne srovnávací měřítko (standard) pro nápady vznikající na základě zkušeností regionů a úřadů Evropské komise. V rámci takové sítě bude komise hrát specifickou roli při podpoře vzájemné výměny dosažených zkušeností a úsilí v prosazování a uplatňování výsledků do relevantních operačních programů;
- bude podporován **„obousměrný most“** mezi tematickým vývojem jak sítí, tak hlavních programů evropské regionální politiky. Prostřednictvím tohoto spojení budou nástroje, ověřené v rámci iniciativy „Regiony pro ekonomickou změnu“, rychle integrovány do hlavních programů;
- tato iniciativa bude zahrnovat **intenzivnější komunikační úsilí** za účelem šíření těch neoptimálnějších praktik a postupů do všech regionů a měst Evropské unie. Budou proto zavedeny ceny „RegioStars – ocenění za inovační projekty“, které přinesou vynikající výsledky v oblasti ekonomické modernizace, uskuteční se výroční konference a dojde k intenzivnějšímu šíření příkladů dobré praxe.

³ KOM (2006) 675/SEC (2006) 1432 ze dne 8. listopadu 2006.

⁴ Toto je právně podloženo ustanovením článku 7(3) nařízení Rady Evropy č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006, které stanoví všeobecné podmínky Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a ruší nařízení (EC) č. 1260/1999. Pro další podrobnosti v souvislosti s realizací podmínek viz nařízení EFRR (EC) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006.

⁵ Rozhodnutí Rady Evropy (2006/702/EC) ze dne 6. října 2006 o strategických směrnicích Evropského společenství o soudržnosti; Úřední věstník Evropské unie, L 291 ze dne 21. října 2006.

Tyto inovace zajistí, že iniciativa „Regiony pro ekonomickou změnu“ poskytne Evropské unii silnější a integrovaný nástroj umožňující ekonomickou modernizaci a zvýšení konkurenceschopnosti, přičemž svou roli zde bude v rámci tzv. rychlé volby hrát i Komise. Inovace též umožní regionům a městům pracovat na specifických

problémech směřujících k ekonomické modernizaci a tento nový instrument bude dále stimulovat progresivní myšlení v rámci realizace programů s pomocí prostředků z fondů, zpřístupněných v rámci politiky soudržnosti, a zajistí, že budou stále lépe přispívat ke splnění cílů Lisabonské strategie v oblasti modernizace.

Regiony pro ekonomickou změnu: 30 prioritních témat (bodů)

Tato témata neboli body iniciativy Regiony pro ekonomickou změnu a její nástroj zvaný rychlá volba (fast-track option) byly zařazeny do specifických oblastí politiky společenství v souladu se Strategickými směry společenství o soudržnosti na období 2007–2013. Dokument obsahuje následující tři soubory tématických směrnic a všeobecnou teritoriální dimenzi:

- **zatraktivnit Evropu a její regiony pro nové investice a vznik pracovních míst;**
- **zlepšit míru znalostí a inovací za účelem dalšího růstu;**
- **zvýšit počet pracovních míst a jejich kvalitu;**
- **územní rozměr Evropské politiky soudržnosti.**

Všem těmto bodům bude věnována zvláštní pozornost, a to za účelem zlepšení řízení a zapojení veřejného sektoru. Jedná se o následujících 30 prioritních témat (bodů):

1. Zvýšení adaptability. Regiony zabývající se touto problematikou si budou vzájemně vyměňovat zkušenosti na téma jak reagovat na krátkodobé ekonomické výkyvy, jaké vhodné nástroje používat ke zmírnění jejich negativních dopadů a jak využívat možností, které sebou přináší. Regiony budou také vzájemně sdílet vzorové příklady dobré praxe v souvislosti s otázkou, jak se připravit a jak využít plánované a předvídatelné změny ekonomického prostředí, například ty, které jsou důsledkem větší liberalizace obchodu a omezení ochrany trhu vyplývající z mezinárodních obchodních smluv.

2. Zlepšování kvality vzduchu. Regiony zabývající se touto problematikou budou vyvíjet a společně sdílet opatření sloužící ke snížení naměřených hladin hmoty v podobě částic NO₂ a CO prostřednictvím integrovaných balíčků opatření.

3. Přejít k ekonomice s nízkými emisemi oxidu uhličitého. Regiony zabývající se touto problematikou budou podnikat opatření a vzájemně si vyměňovat zkušenosti o opatřeních tak, aby splnily podmínky Kjótského protokolu a přispěly ke splnění globálních cílů národní iniciativy evropské pětadvacítky na rok 2010, kdy by 21 % elektrické energie mělo být získáváno z obnovitelných zdrojů energie a konkrétně u biopaliv by mělo být dosaženo 5,75% podílu na trhu (u dopravy, jakož i výraznější používání energie z obnovitelných zdrojů v topení a klimatizaci).

4. Zvýšení kvality dodávek vody a její úpravy. Regiony zabývající se touto problematikou budou vyvíjet postupy a sdílet nejlepší praktické příklady za účelem zajištění vyšší kvality vody a efektivnější spotřeby.

5. Přejít k tzv. recyklační společnosti. Regiony zabývající se touto problematikou budou vyvíjet opatření a vzájemně sdílet

příklady nejlepší praxe za účelem snížení množství odpadu a zajištění obnovy/recyklace vzácných zdrojů spadajících do odpadu.

6. Vytvoření zdravé společnosti. Regiony, města a venkovské oblasti zabývající se touto problematikou budou usilovat o zlepšení celkového zdravotního stavu obyvatelstva tím, že budou šířit opatření přispívající ke zdravému a aktivnímu stárnutí, jakož i k prevenci zdravotních rizik a odstranění mezer ve zdravotní infrastruktuře, včetně nástrojů založených na komunikačních a informačních technologiích.

7. Integrovaná politika městské dopravy. Města zabývající se touto problematikou budou usilovat o zlepšení kvality života občanů poskytováním vysoce kvalitní veřejné dopravy a lepším řízením a organizací této dopravy jako součástí strategie usilující o zlepšení dopravních systémů v regionech.

8. Rozvoj udržitelného a energeticky efektivního bytového fondu. Města a venkovské oblasti zabývající se touto problematikou budou usilovat o dosažení vyšší úrovně udržitelného vývoje a energetické účinnosti v oblasti bytového fondu.

9. Zlepšení v oblasti sledování životního prostředí a bezpečnosti ze strany regionů a pro ně. Cílem regionů zabývajících se touto problematikou bude překonávání problémů dílčích informačních systémů, rozvoj informačních služeb přizpůsobených potřebám uživatelů v různých oblastech jako jsou přeshraniční územní plánování (v dopravní infrastruktuře a při rozvoji turistického ruchu nebo pozemkového monitoringu), či reakce v případě nouze a nebezpečí (se zaměřením na obvyklé rizikové oblasti jako jsou alpské regiony, příhraniční řeky a lesy ve Středomoří).

10. Zlepšení kapacit regionů v oblasti výzkumu a inovací. Regiony zabývající se touto problematikou budou rozvíjet opatření za účelem zlepšení poměru pracovních sil zaměstnaných v oblastech jako jsou věda, technika a high-tech výroba a zvýšení počtu patentových přihlášek i licenčních smluv. V rámci tzv. „rychlé volby“ bude regionům poskytnuta podpora v zájmu usnadnění jejich účasti v aktivitách na různých úrovních EU, jako je např. Evropský technologický institut.

11. Rychlejší uvádění inovativních myšlenek na trh. Cílem regionů zabývajících se touto problematikou, obzvláště důležitou v regionech se silně zastoupeným sektorem malých a středních firem, bude rozvoj opatření za účelem zvýšení povědomí o potenciálních výhodách výzkumu pro vybrané podnikatelské sektory, včetně možností, které mohou vyplývat z projektů jako je např. GALILEO. Cílem bude též usnadnění přenosu know-how z výzkumu na inovativní produkty a služby a podpora jiné než technologické inovace, např. poskytování poradenství a síťových opatření. Vzájemná výměna příkladů nejlepší praxe a metod bude

zahrnovat používání rizikového kapitálu k financování potvrzení, že inovační proces se ubírá tou správnou cestou.

12. Školení a udržení výzkumných pracovníků. Cílem regionů zabývajících se touto problematikou bude vypracovat programy školení studentů a výzkumných pracovníků ve firmách na místní úrovni, zřizování úřadů, které by usnadňovaly výměny personálu a znalostí, a možnosti jak přitáhnout mladé lidi do výzkumu a oblasti vědy.

13. Pomoc při restrukturalizaci regionů výrazně závislých na tradičních odvětvích průmyslu. Cílem regionů zabývajících se touto problematikou bude rozvíjet mechanismy řešící otázku, jak lépe předvídat – nebo reagovat na – uzavírání podniků, a to prostřednictvím restrukturalizace a diverzifikace nebo rekvalifikace, podpory podnikání, poradenství a financování, jakož i udržováním lokálních klastrů.

14. Zavádění e-governmentu do regionů a podnikání. Regiony zabývajících se touto problematikou budou čerpat zkušenosti od regionů, které jsou zkušenější při poskytování administrativních, knihovnických a jiných služeb prostřednictvím elektronické komunikace.

15. Lepší propojení mezi regiony prostřednictvím informačních a komunikačních technologií. Regiony, které řeší tuto problematiku, budou využívat vysokorychlostní připojení k internetu a digitální ekosystémové technologie za účelem udržení podnikání a zakládání nových forem podniků, usilovat o omezení odchodu lidí z regionů a umožňovat globální spolupráci mezi různými socio-ekonomickými aktéry.

16. Zlepšení předpokladů k inovacím. Cílem regionů zabývajících se touto problematikou bude vypořádat se s nedostatkem kvalifikovaných pracovních sil pro výzkum, technologie nebo inovační pracovní místa, a to prostřednictvím opatření ke zvýšení úrovně vzdělanosti populace a vzděláváním zaměstnaných i nezaměstnaných osob (doplňování znalostí a dovedností, celoživotní vzdělávání).

17. Podpora podnikání. Regiony zabývajících se touto problematikou se zaměří na opatření ke zvýšení počtu nově založených společností a jejich „přežití“ na trhu, podporu podnikatelského myšlení na školách, poskytování poradenství pro oblast podnikání, školení a financování a pomoc při zakládání inovačních center.

18. Vyrovnání se s důsledky demografických změn. Regiony zabývajících se touto problematikou budou sdílet své zkušenosti v oblasti řešení důsledků demografických změn (a reakcí na ně) a rozvíjet opatření, která mohou být aplikována kdekoliv. Zvláštní pozornost bude věnována mezigenerační rovnováze a efektům imigrace, a to jak legální tak ilegální.

19. Podpora zdravých pracovních sil na „zdravých“ pracovištích. Regiony zabývajících se tímto tématem budou řešit otázku snížení počtu pracovních dnů strávených na nemocenské, a to sdílením nejlepších postupů a metod z praxe v oblasti propagace zdravého životního stylu, včetně podpory zdraví na pracovištích.

20. Integrace obtížně zaměstnatelné mládeže. Města a venkovské regiony budou řešit otázku posílení integrace nezaměstnané mládeže a mládeže bez odborného vzdělání, a to formou poskytování přístupu k pracovním možnostem prostřednictvím vzdělávání, školení, malých

půjček, zlepšení infrastruktury a nabízením poradenských služeb. Bylo by také možné zdůraznit otázku preventivních opatření v souvislosti s kriminalitou mládeže.

21. Řízení migrace a usnadnění integrace do společnosti. Města a regiony zabývajících se zmíněnou problematikou budou usilovat o posílení a podporu integrace do společnosti tím, že takovýmto skupinám obyvatel bude umožněn přístup k zaměstnání prostřednictvím vzdělávání, školení, malých půjček, zlepšení infrastruktury a poskytováním poradenských služeb.

22. Zlepšení adaptability pracovníků a podniků. Regiony zabývajících se touto otázkou budou usilovat o podporu celoživotního vzdělávání a zlepšovat příslušné systémy s cílem podporovat lepší skladbu a šíření inovací, jakož i produktivnější formy organizace práce.

23. Rozšiřování a zkvalitňování výuky a školících systémů. Regiony zabývajících se touto otázkou budou usilovat o zkvalitnění systémů výuky, školení a studijních plánů.

24. Zvýšení zaměstnanosti starších pracovníků. Regiony zabývajících se touto otázkou budou usilovat o zvýšení procenta zaměstnanosti starších pracovníků. Je možné uskutečňovat řadu různých aktivních i preventivních opatření a přístupů v závislosti na národních a regionálních zvláštностech a specifikách.

25. Řízení pobřežních zón. Investice do ochrany životního prostředí přispívají k zajištění dlouhodobé udržitelnosti ekonomického růstu, snížení externích výdajů a stimulace inovací a vytváření pracovních míst. Regiony zabývajících se touto problematikou budou rozvíjet a vzájemně sdílet opatření s cílem zajištění prevence nebo snižování znečištění pobřežních oblastí, kontrolu pobřežních erozí udržitelným způsobem a zmírňování důsledků zvedání hladiny moří v rámci globální strategie přizpůsobování se klimatickým změnám.

26. Využívání moří. Regiony, které se zabývají touto otázkou, si budou vzájemně vyměňovat nejlepší praktické zkušenosti o tom, jak mohou ekonomiky přímořských regionů využívat výhod, které jim nabízí moře, ke svému ekonomickému růstu, a to v oblastech jako jsou doprava, turistický ruch, výroba energie, akvakultura nebo vznikající mořské technologie.

27. Dosažení udržitelného rozvoje měst. Města zabývajících se touto problematikou budou usilovat o sdílení zkušeností a využívat postupy integrovaného udržitelného rozvoje měst.

28. Využívání ploch po bývalých průmyslových objektech a skládkách odpadů. Města a regiony řešící tyto otázky se budou zabývat projekty na opětovné využívání opuštěných městských průmyslových, vojenských nebo přístavních objektů a pozemků.

29. Prevence a zamezování vzniku záplav. Města a regiony zabývajících se tímto problémem budou rozvíjet projekty na obnovu říčních meandrů, přípravu suchých nádrží, realizaci projektů zalesňování a vytváření mokřadových oblastí.

30. Podpora ekonomické diverzifikace venkovských oblastí. Regiony zabývajících se touto problematikou si budou vzájemně vyměňovat nejlepší praktické postupy při diverzifikaci ekonomik venkovských regionů.

Jak to funguje

Diskuse s eurokomisařkou Hübnerovou na první konferenci „Regiony pro ekonomickou změnu“ v červnu 2006.

V rámci iniciativy „Regiony pro ekonomickou změnu“ budou vytvářeny sítě s použitím budoucích **programů sítí pro meziregionální spolupráci a městský rozvoj (Urbact)**, které budou pravděpodobně přijaty ve druhé polovině roku 2007. V souladu s procedurami programu se bude vedoucí region ucházet o financování sítě z odpovídajícího programu a monitorovací výbor bude pověřen výběrem projektu na základě výběrových kritérií, která si předtím stanoví.

V rámci meziregionální spolupráce a programů Urbact mohou evropské regiony a členské státy Evropské unie pokračovat v budování a vytváření sítí tak, jak to činily v minulosti. Na výzvu k předkládání návrhů si skupina regionů nebo měst, která má v úmyslu vytvořit síť v rámci jednoho ze 30 bodů (témat) nebo jiných schválených priorit určí vedoucí region, který se bude ucházet o projekt v souvislosti se specifickým předmětem neboli bodem v rámci odpovídajícího programu. Přitom bude silně podporována snaha o šíření a „mainstreaming“ výsledků v rámci Programu konvergence a Programu konkurenceschopnosti.

Pokud jde o **sítě rychlé volby**, regiony a města budou v souladu s procedurami, které stanoví program, úzce spolupracovat s Evropskou komisí. Tyto sítě budou vybírány podle dodatečných kritérií, jako jsou například existence rozsáhlejší spolupráce s ekonomickými a sociálními partnery a angažovanost při transferu výsledků do hlavních programů konvergence a konkurenceschopnosti.

Konference

V lednu 2006 byly v rámci iniciativy Regiony pro ekonomickou změnu oznámeny tři konference; první se konala od 12. do 13. června 2006, druhá ve dnech 25. a 26. ledna 2007 a třetí 7. a 8. března 2007. Cílem těchto akcí je představit témata, u kterých může politika soudržnosti podporovat lisabonskou agendu pro modernizaci, jakož i poskytnout příklady dobré praxe a studijní příležitosti pro řídicí orgány Strukturálního fondu. Ve třetím případě šlo navíc o první výroční konferenci, která se časově kryla s jarním zasedáním Evropské rady a zahájením soutěže Regiostars o ceny za rok 2008.

Inovace prostřednictvím regionální politiky (12.–13. června 2006)

Tato konference byla zaměřena na analýzu příkladů nejlepší praxe, pokud jde o podporu a zintenzivnění předávání zkušeností, inovace a klastry, a to se zvláštním zřetelem na ty strategie a projekty, které uspěly v méně prosperujících regionech. Hlavními řečníky byli předseda Evropské komise Barroso, eurokomisařka Hübnerová a eurokomisař Verheugen. Workshopy na této konferenci byly věnovány roli státních orgánů v procesu řízení inovací a podpory klastrů, vývoji inovační infrastruktury a podpůrným službám, finančnímu inženýringu, vývoji špičkových center, komerčnímu využití výsledků výzkumu, roli sítí v oblasti předávání znalostí, vývoji transregionálních projektů a zkušenostem s kombinací národního financování a financování ze strany Evropského společenství.

Konference se zúčastnilo asi 600 osob. Jednalo se o zástupce národních a regionálních úřadů zapojených do vytváření a realizace programů strukturálních fondů, zástupce obchodních společností, univerzit, specialistů na předávání technologií a sítí spe-

Na konferenci Inovace prostřednictvím regionální politiky v červnu 2006.

cialistů zapojených do výzkumu, inovací a předávání zkušeností. Současně s touto konferencí byla uspořádána také výstava inovačních projektů ze všech zemí Evropské unie, jimž byla poskytnuta podpora ze strukturálních fondů, s informačními stánky věnovanými důležitým programům společenství a stánky zaměřenými na poradenství. Produkty zahrnovaly také brožurku o této konferenci a sborník prací.

Reakce regionální politiky na demografické výzvy (25.–26. ledna 2007)

Cílem této konference bylo zvýšit povědomí o demografických změnách jako prvku, který uvádí do pohybu společensko-ekonomické změny, a také demonstrovat, jak evropská regionální politika a její nástroje umožňují evropským regionům reagovat na demografické změny a maximálně využít příležitostí, které demografické změny nabízejí. Hlavními řečníky byli evropští komisaři Hübnerová a Špidla, předseda Evropského hospodářského a sociálního výboru Dimitriadis a předseda Výboru regionů Delebarre, jakož i ministři a experti z členských států Evropské unie a regionů. V průběhu konference představil zástupce Eurostatu prognózu vývoje populace na dalších 25 let a Výbor regionů zahájil projekt pod názvem „Nástroj zkoumání stárnutí“.

Kromě plenárních zasedání se konference zaměřila na tři workshopová zasedání, se třemi workshopy během jednoho zasedání sou-

časně. Při této příležitosti byly uváděny příklady dobré praxe a studijní příležitosti pro řídicí orgány strukturálních fondů. Konference se zúčastnilo více než 500 představitelů národních, regionálních a lokálních správních orgánů, institucí a sítí, organizací občanské společnosti a představitelů univerzit.

Posilování konkurenceschopnosti pomocí inovativních technologií, produktů a zdravých komunit (7.–8. března 2007)

Cílem této konference bylo usnadnit výměnu příkladů pozitivní praxe při uskutečňování cílů Lisabonské strategie na regionální úrovni při použití nástrojů politiky soudržnosti. Prostřednictvím „fóra zaměřeného na vzájemnou výměnu a spolupráci v rámci sítě“ nabídla tato konference studijní možnosti a možnosti vytváření sítí pro správní instituce řídicí strukturální fondy, agentury pro regionální rozvoj, obchodní společnosti a jiné partnery s více než 500 účastníky. Tato akce nabídla v devíti workshopech příklady dobré praxe a způsoby řízení (vedení) v rámci evropské regionální politiky, která zahrnuje tři hlavní body:

- malé a střední firmy, transfer technologií a řízení;
- inovační technologie, produkty a trhy pro trvale udržitelný růst;
- lepší podmínky v regionech a městech pro firmy i občany.

Toto „forum“ bylo organizováno ve spolupráci s francouzským regionem Provence-Alpes-Côtes d'Azur, ale také s Výborem regionů,

Druhá konference Regiony pro ekonomickou změnu v lednu 2007.

který prezentoval „Lisabonskou monitorovací platformu“, síť více než 60 regionálních a lokálních správních institucí (úřadů) podrobně monitorujících pokračování (vývoj) realizace Lisabonské strategie a její proces řízení.

Dne 8. března 2007 také zahájila paní Danuta Hübnerová, evropská komisařka pro regionální politiku, udělování cen „RegioStars 2008: ceny za inovační projekty“, jejichž cílem je ocenit nejlepší evropské projekty v oblasti regionálního rozvoje.

RegioStars 2008 – ceny za inovační projekty

Výzva všem regionálním úřadům! Přihlašte váš nejlepší inovační projekt do soutěže o nejlepší projekt v oblasti rozvoje regionů.

Ocenění

První cena RegioStars bude udělena v březnu roku 2008 na konferenci „Regiony pro ekonomickou změnu“, která vybere příklady nejlepší praxe z této soutěže a usnadní vzájemnou výměnu zkušeností.

Cílem soutěže RegioStars je zvolit a ocenit nejlepší praktické postupy v oblasti regionálního rozvoje v následujících kategoriích:

- Regionální ekonomiky založené na znalostech a technologických inovacích:
 1. Podpora klastrů a podnikatelských sítí
 2. Přenos technologií z výzkumných institucí do malých a středních firem.
- Udržitelný ekonomický rozvoj:
 3. Energetická účinnost a obnovitelné zdroje energie
 4. Ekologické technologie

Přihlášky

Každý z 268 regionů všech 27 zemí Evropské unie může do této soutěže podat po jedné přihlášce, a to do **29. června 2007**. Do soutěže RegioStars mohou být zařazeny veškeré projekty, které obdržely finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj nebo z předpřístupových fondů. Za projekt se v této souvislosti považuje plán rozvoje, který má strategickou dimenzi a potenciální dopad na rozvoj daného regionu.

Ceny

V každé podkategorii budou uděleny dvě ceny za projekt – jedna v oblasti cílů Konvergence regionů a druhá v oblasti Konkurence-schopnosti a zaměstnanosti v regionech.

Další informace o této soutěži najdete na stránce: http://ec.europa.eu/inforegio/innovation/regiostars_en.htm

Regiony pro ekonomickou změnu

RegioStars 2008 Ceny za inovační projekty

Konečný termín pro podání přihlášek: 29. června 2007

Evropská unie
Regionální politika

http://ec.europa.eu/inforegio/innovation/regiostars_en.htm
regio-stars@ec.europa.eu

Případové studie

Současně se zahájením soutěže RegioStars 2008 vydalo GŘ pro regionální politiku publikaci **Příklady regionálních inovačních projektů**, což je přehled 40 případových studií v rámci Programu regionálních inovačních akcí, které byly spolufinancovány Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR) a mají regionům pomoci experimentovat s novými metodami, partnerstvím a regionálním rozvojem. Plný text těchto projektů si můžete přečíst na webové stránce iniciativy Regiony pro ekonomickou změnu:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Most přes minulost: Lisabonská monitorovací platforma

Michel Delebarre,
Předseda Výboru regionů

„Potřeba zvýšení zainteresovanosti na všech úrovních řízení byla vytyčena jako jeden z klíčových faktorů pro úspěšnou realizaci cílů Lisabonské strategie... Lisabonské reformy se musí v ještě větší míře a v ranějším stádiu cyklu řízení týkat EU regionů a místních úřadů... Výbor regionů (CoR) svou činností přispěl k monitorování toho, jak jsou lokální a regionální úřady zapojeny do lisabonského procesu a uskutečňování reforem v oblasti zaměstnanosti a ekonomického růstu.... V oblasti růstu pracovních míst i růstu ekonomického jako takového existuje dostatek prostoru kvěššímu zapojení se do plnění těchto cílů na lokálním i regionálním stupni. Lisabonská agenda musí být přijata všemi investory jak na úrovni EU, tak na úrovni národní, regionální a lokální, přičemž zmobilizování je možné pouze pokud různí aktéři v této oblasti pochopí, že se jich navrhované postupy týkají a že se plně zapojí do rozhodovacího procesu a procesu realizace.“

Lisabonská monitorovací platforma Výboru pro regiony byla zahájena 1. března 2006 s cílem

- usnadnit vzájemnou výměnu informací mezi lokálními a regionálními politickými činiteli vytvořit sevřenou komunitu podpory partnerství pro růst a vznik pracovních míst;
- reagovat na existující problémy a překážky a najít realistická a správná řešení.

Co je to lisabonská platforma?

Jedná se o princip partnerství uvedený do praxe, tedy síť regionálních a lokálních úřadů, současně ale také o elektronickou platformu, poskytující informace o lokálních a regionálních dimenzích strategie, podává přehled o vývoji těchto dimenzí prostřednictvím interaktivního rozhraní a nabízí také prostor k diskusi. Tato platforma se zabývá především vytvořením komunity v rámci lokálních a regionálních úřadů, které pracují na realizaci strategie ekonomického růstu zaměstnanosti a chtějí se o této strategii dozvědět víc. V roce 2006 se projektu zúčastnilo 65 lokálních a regionálních úřadů, v tomto roce se jejich počet zvýšil na 100.

Proč platforma?

- kvůli zavedení transparentnosti dalšího sledování toho, co se odehrává na úrovni řadových občanů v případě Národního programu reforem (akční program navržený členskými státy EU pro podporu zaměstnanosti a ekonomického růstu);
- kvůli sledování pokroku při uskutečňování strategie zaměstnanosti a růstu členským státem z pohledu regionálních a lokálních úřadů;
- kvůli porovnávání dosažení lepších znalostí o tom, co se odehrává v jiných krajích a regionech;
- kvůli monitorování, jak se úřady na regionálních a lokálních úrovních zapojují do procesu řízení v rámci politiky soudržnosti Evropské unie;
- kvůli zkoumání vývoje vztahu mezi Lisabonskou strategií a Politikou soudržnosti a zvyšování povědomí o Národních pro-

gramech reforem i Národním strategickém referenčním rámcem (strategické dokumenty upravující systém realizace strukturálních fondů a fondů soudržnosti) na lokálních a regionálních úřadech;

- kvůli identifikaci specifických trendů mezi 11 skupinami regionálních a lokálních úřadů;
- kvůli odhalování překážek, s nimiž se potýkají regionální i lokální úřady při realizaci Lisabonské strategie, příslušným politickým reakcím a nacházení realistických řešení;
- kvůli podněcování regionálních i lokálních úřadů ke vzájemné výměně informací (nejlepší zkušenosti i výzvy);
- kvůli vytváření produktivní sítě regionálních a lokálních úřadů, jejichž zkušenosti a příspěvky budou zahrnuty do politických zpráv Výboru regionů v souvislosti s Lisabonskou strategií;
- kvůli pomoci regionálním a lokálním úřadům účinněji pracovat v rámci národních debat.

Jak tato platforma funguje?

- Lisabonská monitorovací platforma usiluje o to stát se užitečným nástrojem pro regionální a lokální úřady v celé Evropské unii, který by přinášel podrobné statistické údaje o regionech. Tato platforma se také snaží být dokumentačním centrem a interaktivním fórem, jehož prostřednictvím by regionální/lokální úřady mohly realizovat vzájemnou výměnu informací (nejlepší zkušenosti, výzvy) v souvislosti se subjekty v rámci Lisabonské strategie.

Kromě elektronické formy této platformy se koná i celá řada workshopů, a to za účelem vybudování skutečné „komunity“ účastníků projektu Lisabonské monitorovací platformy.

Výsledky celého tohoto monitorování přispějí k vydání zprávy Výboru regionů na rok 2008, jejíž vydání bylo požadováno v závěrech předsednictví Evropské rady v roce 2006, a budou také podporovat další aktivity Výboru regionů.

Pro další informace navštivte stránku: <http://lisbon.cor.europa.eu/analysis@cor.europa.eu>

Rakousko/Estonsko/Francie/Německo/Rumunsko/Švédsko/ CLOE – Clusters Linked over Europe (Klastry propojené napříč Evropou)

Klastry jsou sítě kompatibilních nebo konkurenčních společností, které jsou ve vzájemném vztahu a spolupracují s cílem posílení určité oblasti průmyslu. Tyto klastry usnadňují a umožňují společnostem získat ty nejlepší prověřené zkušenosti a vzájemně si vyměňovat a sdílet informace v daném regionu a v rámci konkrétního průmyslového odvětví. Mezi jednotlivými klastry ovšem dochází k výměně jen malého množství informací a jejich manažeři proto musí často bojovat, aby získali alespoň stručný přehled o tom, co dobře funguje a jak je v rámci rozvinutých klastrů v jiných oblastech průmyslu dosahováno dobrých výsledků. Chybí zde též větší povědomí, protože je nedostatek lidí, kteří by ostatním sdělovali informace o existenci klastrů a šířili jejich myšlenky do jiných regionů, v rámci Evropy i mimo ni.

Hlavním cílem projektu „Clusters Linked over Europe (CLOE)“, financovaném v rámci iniciativy INTERREG IIIC a z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), je vytvořit evropskou síť klastrů. Za tímto účelem vzájemně spolupracují partneři z veřejného i soukromého sektoru z regionů šesti členských států Evropské unie a Ruska od července 2004 do června 2007. Hlavní cíle projektu jsou: (a) poučit se z toho, čeho dosáhly klastry v jiných odvětvích průmyslu a jiných regionech; (b) podporovat vzájemnou výměnu znalostí a zkušeností mezi jednotlivými klastry v rámci malých a středních firem podnikajících v tomtéž průmyslovém odvětví; (c) více tyto klastry zviditelnit v partnerských regionech i dalších oblastech Evropské unie a také v zemích jako jsou Čína a Spojené státy.

Stánek věnovaný projektu CLOE na TCI kongresu v Lyonu, Francie.

Projekt: CLOE - Clusters Linked over Europe (Klastry propojené napříč Evropou)

Program: INTERREG IIIC (West)

Celkové náklady: 1 808 000 EUR

Příspěvek ze strany EU: 800 000 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Termín realizace: červenec 2004 – červen 2007

Dr. Adolf M. Kopp

Wirtschaftsförderung Karlsruhe

Zähringerstr. 65a

D-76124 Karlsruhe

Německo

Tel: +49 (0)721 133 7300

Fax: +49 (0)721 133 7309

adolf.kopp@wifoe.karlsruhe.de

<http://www.clusterforum.org>

Platformu pro řízení klastrů představují workshopy CLOE, a to na základě příkladů nejvíce osvědčené praxe, které si síť pro jejich vytváření a řízení stanovila. Síť také provozuje webovou stránku, která je využívána pro interní i externí komunikaci a poskytuje informace o aktivitách malých a středních firem a jiných organizací zapojených do každého jednotlivého klastru. Prostřednictvím sítě se společnosti z klastru učí a dozvídají o užitečné praxi používané v jiných organizacích a subjektech, získávají kvalifikaci, je jim umožněno školení a získávají přístup k nástrojům i metodám vzájemné spolupráce. Prostřednictvím klastrů tyto společnosti navazují spolupráci a partnerství s dalšími v rámci klastru, které podnikají v tomtéž odvětví průmyslu, a jsou také zapojovány do společné mezinárodní marketingové strategie, umožňující členům CLOE mezinárodně se prezentovat a získat přístup na cílové trhy.

Projekt získal publicitu na evropské scéně klastrů a na své cestě již překonal několik milníků. Byla vytvořena informační webová stránka (clusterforum.org) a tím přestala tato platforma být pouhým zdrojem informací - stala se interaktivním fórem s možností vyhledávání v databázi CLOE čítající více než 230 kontaktů na klastry. Dalším významným zlomem bylo v roce 2006 vytvoření „Průvodce řízením klastrů“, tedy příručky pro jejich vytváření a řízení. Úspěšnou akcí byl také workshop v Linci zaměřený na oblast průmyslu, který se věnoval regionálním společnostem v rámci projektu CLOE a zainteresovaným manažerům klastrů z celé Evropy.

Rakousko/Německo/Maďarsko/Itálie

REGINS – Integrace malých a středních firem do evropské ekonomiky

Regionální rozvoj je závislý na konkurenceschopnosti malých a středních firem a jejich integraci do evropského i světového trhu. Velmi důležité je proto jejich spojování do společných sítí, zvláště v odvětvích orientovaných na technologie, k dispozici je však velmi málo informací o efektivitě sítí a klastrů v různých regionálních prostředích. Kromě toho se většina aktivit sítí a klastrů odvíjí na lokální a regionální úrovni a jen velmi malá část spolupráce probíhá na úrovni meziregionální nebo evropské. Projekt REGINS zkoumá současný stav řízení tématických klastrů v regionech, které se tohoto projektu účastní, a realizuje podprojekty spojující instituce ze zúčastněných regionů v odvětvích automobilového průmyslu, logistiky a biotechnologie.

V rámci projektu REGINS čili Regionální standardizovaná rozhraní (Interfaces) pro lepší integraci regionálních malých a středních firem (SME) v rámci evropské ekonomiky vzájemně spolupracují čtyři regiony z Rakouska, Německa, Maďarska a Itálie s tím, že podpora byla získána na období od roku 2004 do roku 2007 z iniciativy INTERREG IIIC a z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Hlavním cílem projektu je stimulovat transfer know-how týkající se řízení klastrů, regionální inovace, politiku podpory malých a středních firem mezi partnery a položení základů pro dlouhodobou a strategickou spolupráci. Vedlejší cíle REGINS pak jsou: (a) podpora partnerství veřejných a soukromých subjektů; (b) stimulace výměny zkušeností a předávání know-how ve specifických oblastech; (c) vytvoření regionální sítě úřadů za účelem podpory vytváření sítí a vazeb mezi partnery v regionu; (d) zhodnocení stavu techniky při řízení klastrů v zúčastněných regionech; (e) poskytnutí standardizovaných rozhraní pro četné malé a střed-

Řídící výbor REGINS a zaměstnanci na jednom ze setkání ve Gmundenu, Rakousko.

ní firmy prostřednictvím stávající regionální sítě v rámci zúčastněných regionů.

Projekt REGINS nabídne srovnávací přehled metod a nástrojů řízení regionálních klastrů a jejich efektivitu; bude též provedeno posouzení a srovnání stávajících struktur a stanoví se nové postupy. Výsledky budou s pomocí poradenských schémat zahrnuty do regionální politiky podpory a nástrojů pro vytváření sítí. Obvyklé struktury a aktivity (standardizovaná rozhraní) umožní regionální spolupráci řídicích struktur klastrů, která by měla vést ke snížení nákladů na zahajování projektů a transakce, zkrácení doby odezvy a zlepšení propojení projektů s cíli malých a středních firem. Vedlejší projekty (podprojekty) pak v rámci vybraných tématických priorit vytvoří stabilní meziregionální vazby mezi koordinátory regionálních sítí a členy těchto sítí.

Na základě analýzy aktuálního stavu a meziregionálního systému hodnocení byl sestaven „průvodce osvědčenou praxí“, který shrnuje aktivity při řízení klastrů v partnerském regionu a poskytuje všeobecné rady a doporučení, pokud jde o zakládání a řízení mezinárodních klastrů, obzvláště v oblasti automobilového průmyslu, logistiky a biotechnologie. Všichni partneři se účastnili projektu REGINS a propagovali jej na různých regionálních, meziregionálních a mezinárodních veletrzích a akcích. Kromě toho byl projekt REGINS prezentován na mnoha mezinárodních workshopech a při návštěvách delegací v Horním Rakousku, stuttgartském regionu, Lombardii a západní Panonii.

Projekt: REGINS – Regionální standardizované rozhraní pro lepší integraci regionálních malých a středních firem do evropské ekonomiky

Program: INTERREG IIIC (East)

Celkové náklady: 7 035 223 EUR

Příspěvek ze strany EU: 3 667 611 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Termín realizace: únor 2004 – březen 2007

p. Andreas Hubinger

Clusterland OÖ GmbH

Hafenstraße 47-51

A-4020 Linz

Rakousko

Tel: +43 (0)70 79810/5082

Fax: +43 (0)70 79810/5080

andreas.hubinger@clusterland.at

<http://www.regins.org>

Rakousko/Česká republika/Německo/Polsko/Slovinsko

RegioSustain – od biomasy k energii – udržitelnost regionálních ekonomických cyklů

Pěstování a využívání biomasy k výrobě energie představuje inovativní způsob vytváření regionálních hodnotových cyklů, při nichž celková přidaná hodnota – od pěstování biomasy až k vytváření a spotřebě energie – zůstává v regionu. Zkušenosti svědčí o tom, že používání biomasy jako alternativního zdroje energie může podpořit ekonomický vývoj, zvláště pak v těch regionech, kde převažuje zemědělství a lesní hospodářství, mnohým z nich však chybí know-how a nástroje potřebné ke správnému vytvoření regionálních cyklů produkce biomasy, jakož i výroby a spotřeby energie.

RegioSustain je meziregionální síť vytvořená v rámci iniciativy INTERREG IIIC a financovaná Evropským fondem pro regionální rozvoj. Prostřednictvím propojení 14 partnerů z veřejného i soukromého sektoru a výzkumných center v regionech a městech v pěti členských státech Evropské unie se snaží umožnit regionům používáním biomasy pro výrobu energie využít zanedbaný potenciál v oblasti zemědělství a lesního hospodářství. Konkrétněji bychom cíle tohoto projektu mohli popsat jako snahu zvýšit dostupnost know-how a nástrojů nezbytných k efektivnímu využívání biomasy k výrobě energie a jako nástroj pro udržitelný rozvoj a informování a podporu uvědomění mezi lokálními a regionálními investory i veřejností.

RegioSustain pomáhá regionům při dalším rozvoji alternativních zdrojů energie a k nezávislosti na externích dodávkách energie. Vedle toho poskytuje regionům pomoc při jejich snahách o rozšíření zdrojů příjmů z lesního hospodářství a zemědělského sektoru a podporuje ochranu tradiční kulturní krajiny. Aktivita v rámci projektu zahrnují analýzy dostupného know-how a lokálního potenciálu využití biomasy k výrobě energie. Jednotliví

Jedním z hlavních cílů projektu RegioSustain je výměna zkušeností. Tím nejlepším způsobem předávání poznatků jsou zřejmě pravidelné exkurze s partnery, při nichž jsou v rámci této iniciativy navštěvována místa modelových iniciativ (zde konkrétně teplárenský systém spalování štěpků dřeva).

Projekt: RegioSustain
Program: INTERREG IIIC (East)
Celkové náklady: 704 000 EUR
Příspěvek ze strany EU: 507 000 EUR
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
Termín realizace: červen 2004 – červen 2007
Kontaktní osoba:
Dr. agr. Elke Knappe
Leibniz-Institut für Länderkunde e.V.
Schongauerstraße 9
D-04329 Leipzig
Německo
Tel: +49 (0)341 255 6500
Fax: +49 (0)341 255 6598
info@ifl-leipzig.de
<http://www.regiosustain.net>

partneři mohou předávat a šířit své know-how a nástroje prostřednictvím různých workshopů, konferencí, výstav a seminářů, ve svých regionech navíc budují informační a servisní centra za účelem podpory informačních a školících aktivit a šíření know-how.

Cíle projektu na období od června 2004 do června 2007 jsou: (a) vybudovat konkurenceschopnou síť prostřednictvím vzájemné výměny zkušeností a příkladů dobré praxe a předáváním know-how; (b) prosazovat strukturální změny ve venkovských oblastech umožněním využívání alternativních zdrojů příjmů, zvýšením konkurenceschopnosti zemědělství a lesního hospodářství a postupy v souladu s principem udržitelného rozvoje; (c) využívat stávajícího potenciálu v oblasti zemědělství a lesního hospodářství; (d) stabilizovat znevýhodněné regiony zavedením regionálních ekonomických cyklů.

Uskutečnění cílů RegioSustain není přímo spojeno s vybudováním tepláren. Tato iniciativa jen vytváří potřebné základy pro realizaci takovýchto projektů předáváním know-how v souvislosti se specifickým potenciálem, možnostmi a také nedostatky v participujících regionech pro zavádění ekonomických cyklů a s možnostmi finanční podpory pro tyto projekty. Celé spektrum aktivit v rámci programu je možné rozdělit do čtyř skupin: analýzy, školení, setkávání a konečně šíření výsledků a vztahy s veřejností. Klíčovým prvkem pro úspěšnou realizaci tohoto projektu v zúčastněných regionech jsou pracovní skupiny pro regionální rozvoj, které se pravidelně scházejí a představují platformu pro diskuse s lokálními činiteli i externími odborníky.

Éire-Irsko

Růst s pomocí přírody

Obnova lesního parku Lough Key Forest, který se nachází na západě Irska a je určen k trávení volného času, pomáhá znovu přilákat pozornost návštěvníků a povzbudit lokální ekonomiku.

Park Lough Key Forest v historickém prostředí s nádhernou scenérií se rozkládá na ploše asi 350 hektarů smíšeného lesa s jezerem a několika ostrůvky; jezero Key o šířce tři míle je největší atrakcí. Historii tohoto parku, která je dlouhá celých 1000 let, zaznamenali spisovatelé, a to počínaje dílem „Letopis jezera Lough Key“ z roku 1041, který je nyní uložen v Trinity College v Dublinu. V době nedávné bylo jezero i se svým okolím součástí panství Rockingham Estate, které až do roku 1957 patřilo Siru Johnu Kingovi a jeho následníkům. Poté byl tento pozemek prodán Irskému zemskému úřadu a zanedlouho upraven na park Key Forest. Jde o jeden z nejrozsáhlejších a nejmalebnějších lesních parků v Irsku, mezi jehož zajímavosti patří zahrady, přírodní stezky, archeologická naleziště, kruhové pevnosti a podzemní prostory, rozhledna a výlety lodí na ostrůvky. V době, kdy přitahoval největší pozornost, tedy v sedmdesátých letech a na počátku let osmdesátých, navštěvovalo Key Forest 250 000 návštěvníků ročně, v dalších obdobích však jejich počet z důvodu změn v trendech v oblasti turistického ruchu a rekreace a také kvůli nedostatečným investicím do parku bohužel klesal.

Pohled ze tří vrcholů

Státní společnost Coillte, která se zabývá správou lesů a pozemků, zahájila v polovině devadesátých let ve spolupráci s radou hrabství Roscommon projekt obnovy parku. Ta zahrnovala demolicí některých jeho struktur a renovaci a obnovu jiných částí, čímž park získal další zajímavé prvky.

Hřiště v rekreačním lesním parku Lough Key Forest, Irsko.

Jednou z inovací je například nová stezka Tree Canopy Walk, která se klikatí z návštěvnického centra podél pobřeží jezera Lough Key na třech vrších přes alej stromů, další dvě nová rekreační centra pro dospělé a děti a také nové návštěvnické centrum, které poskytuje informace o bohaté a různorodé krajině v okolí jezera Lough Key. Kromě obnovených placených částí nabízí park samozřejmě také volný přístup tradičním milovníkům odpočinku v lese.

Výsledky

Obnovený lesní rekreační park Lough Key Forest bude pro veřejnost otevřen v dubnu 2007. Předpokládaný počet návštěvníků v prvním roce provozu je 60 600, přičemž v pátém roce provozu se počítá se zvýšením na 121 300.

Za plného provozu nabídne park přímo 12 až 16 pracovních míst v tomto regionu. Svou existencí také nepřímo napomůže vzniku dalších pracovních příležitostí v takových oblastech, jako jsou občerstvení nebo vzdělávací aktivity a poskytne možnosti pro vodní sporty i „suchozemské“ rekreační aktivity. Key Forest je vlajkovou lodí projektu pro tento region a bude zároveň působit i jako atrakce, která do této oblasti přitáhne další návštěvníky, čímž se podpoří vznik regionálního klastru produktů pro turistický ruch a služby. Obnova parku představuje užitečný vzor spolupráce mezi státními společnostmi pro správu lesů a pozemků, místními úřady a institucemi turistického ruchu v oblasti rozvoje a vytváření atraktivní nabídky pro návštěvníky regionu.

Projekt: „Rekreační a zábavní park Lough Key Forest“

Program: Cíl 1 (2000-2006)

Celkové náklady: 9 000 000 EUR

Příspěvek ze strany EU: 5 700 000 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Termín realizace: 2000–2006

Kontaktní osoba:

p. Neil Armstrong

hlavní manažer

Lough Key Forest & Leisure Park, Rockingham, Boyle, Co.

Roscommon, Irsko

Tel: +353 71 9663242

Fax: +353 71 9663243

loughkey@roscommoncoco.ie

<http://www.loughkey.ie>

Belgie/Německo/Nizozemsko

Přeshraniční zdravotní péče

Nově vzniklý přeshraniční svazek zdravotnických zařízení v euroregionu Meuse-Rýn (EMR) svědčí o tom, jaké přednosti má přístup k poskytování zdravotnických služeb z evropské perspektivy.

Evropský region Meuse-Rýn (EMR) je přeshraniční region rozkládající se na území Belgie (Liège/Lutych a Limburg), Německa (Aachen/Cáchy) a Nizozemí (Limburg). V této oblasti žije přibližně 3,7 milionu obyvatel, kteří hovoří třemi jazyky, spadají pod tři různé právní systémy a zahrnují čtyři velmi odlišné kultury. Navzdory všem těmto odlišnostem má ale region Meuse-Rýn velmi dlouhou historii přeshraniční spolupráce, a to především v oblasti poskytování zdravotnických služeb. Základy spolupráce v oblasti zdravotnictví položil projekt INTERREG I, který byl zahájen v roce 1992; na ně pak navázal další rozvoj tohoto projektu financovaný z programů INTERREG II a INTERREG III, jejichž výsledkem byla ještě intenzivnější spolupráce mezi nemocnicemi, zdravotními pojišťovnami a jinými činiteli v oblasti péče o zdraví člověka a rozvoj přeshraničních zdravotnických služeb. Současná síť zahrnuje jak nemocnice a zdravotní pojišťovny, tak sdružení pacientů, veřejné zdravotnické služby, instituce vytvářející zdravotní politiku a správní úřady.

Tři sdružení pacientů

Počáteční fáze této spolupráce zahrnovaly pouze nemocnice a byly zaměřeny především na posouzení potřeb v oblasti zdravotnictví a zkoumání struktur nezbytných k poskytování přeshraničních služeb. Poté bylo vytvořeno spojení mezi nemocnicemi a zdravotními pojišťovnami, které nabídlo rámec pro řešení spíše praktických problémů v oblasti poskytování přeshraničních zdravotních služeb a odstraňování překážek, které bránily ve volném pohybu osobám tyto zdravotní služby vyhledávajícím a využívajícím. To zahrnovalo v roce 2000 zavedené zvláštní mezinárodní karty zdravotního pojištění, což umožnilo pojištěncům přístup ke zdravotnickým službám i na druhé straně hranice.

Následný projekt INTERREG III „Podmínky přeshraniční zdravotní péče v evropském regionu Meuse-Rýn“ (Zorg over de grens, 2002–2005) byl vytvořen na základě rozšířené sítě deseti zřizovatelských organizací a pěti nemocnic, které podepsaly zvláštní smlouvy o kooperaci a začaly spolupracovat na přibližně 15 přeshraničních projektech. Tento projekt také usnadnil přeshraniční kontakty mezi skupinami pacientů a organizovanými sítěmi pro poskytování služeb starším nemocným lidem, jakož i spolupráci v oblasti poskytování zdravotních služeb drogově závislým nebo mezi vysokoškolskými institucemi a při uskutečňování euroregionálních projektů hygieny životního prostředí. Kromě toho došlo ke společné práci na vydání Zdravotnické zprávy a uspořádání lékařských konferencí Euroregiono.

Projekt: Poskytování přeshraniční zdravotní péče v evropském regionu Meuse-Rýn (Zorg over de grens)
Program: INTERREG IIIA
Celkové náklady: 1 670 000 EUR
Příspěvek ze strany EU: 835 000 EUR
Termín realizace: 2002–2006
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Kontaktní osoba:
Prof. Dr Jacques Scheres
Euroregionální koordinátor
Fakultní nemocnice Maastricht
Postbus 5800, 6202 AZ, Maastricht
Tel: +31 (0)43 3875 992
Fax: +31 (0)43 3877 977
jsch@eepz.azm.nl (jscheres@knmg.nl)

Model

Mezi hlavní výsledky přeshraniční zdravotní péče v regionu Meuse-Rýn patří:

- spolupráce na klinických projektech mezi nemocnicemi, např. operace srdce u dětí, PET snímání, dětská onkologie, ošetření popálenin, vaskulární chirurgie a léčba patologické obezity;
- tzv. kruh kvality nemocnic v tomto euroregionu;
- spolupráce zřizovatelů zařízení poskytujících zdravotnické služby;
- mezinárodní karta zdravotního pojištění;
- informační stránka a platforma pro poskytování přeshraniční zdravotní péče v regionu;
- rozšířené sdružení nemocnic, pojišťoven, pacientů, lékařů, lékárníků a jiných důležitých partnerů, například univerzit;
- porovnání nákladů na speciální nemocniční služby ve všech třech zemích, na jejichž území se tento evropský region nachází;
- porovnání nákladů na nemocniční služby či transparentnost pravidel a úhrad za lékařskou péči ve zmíněném regionu;
- porovnání služeb pro pacienty trpící chronickými chorobami, např. cukrovkou;
- přeshraniční spolupráce v oblasti služeb rychlé záchranné lékařské pomoci v regionu.

Evropský region Meuse-Rýn představuje užitečný model, vzor pro budoucí spolupráci v oblasti poskytování přeshraniční zdravotní péče v Evropě. Úspěch tohoto projektu již vyvolal určitý posun v politice Evropské unie; ta nyní uznává výhody, které pohled na poskytování lékařské péče z evropské perspektivy přináší.

Dánsko/Švédsko

Biotechnologie bez hranic

Přeshraniční spolupráce mezi veřejnými správními institucemi a představiteli biotechnologického průmyslu v regionu Øresund vedla k vytvoření předního světového biotechnologického klastru zvaného Medicon Valley.

Když se vlády Švédska a Dánska v roce 1991 rozhodly vytvořit pevné spojení přes Øresundskou úžinu, přišly také s myšlenkou založit společný přeshraniční prostor pro ekonomickou, sociální a kulturní spolupráci. Výsledkem je Øresundský region, který zahrnuje oblast tzv. Velké Kodaně a oblast Scania v jižním Švédsku, rozkládající se na ploše asi 100 čtverečních kilometrů a s 3,5 milionu obyvateli. Za účelem propagace ekonomického rozvoje v tomto regionu byl následně v rámci spolupráce mezi zástupci průmyslu, univerzitami a veřejným sektorem založen tzv. Øresundský vědecký region (OSR).

Hlavním cílem OSR bylo vytvořit platformy nebo klastry v některých z odvětví, kde region dosahuje nejlepších výsledků, jako jsou například biotechnologie, ICT, životní prostředí a potravinářský průmysl. Dosud největším a nejúspěšnějším klastrem je sektor přírodních věd/zdravotnictví, známý jako Medicon Valley. Myšlenka na jeho založení vznikla v polovině devadesátých let, kdy se zdejší veřejné instituce a zástupci biotechnologického průmyslu dohodli, že budou spolupracovat na mezinárodní propagaci regionu a usilovat o dosažení společného cíle, totiž stát se nejatraktivnějším bio-regionem v Evropě a zařadit se mezi pět nejatraktivnějších na světě.

Od klastru ke společenství

Investice do projektu Medicon Valley společně od roku 1997 propagovaly agentury pro regionální rozvoj Copenhagen Capacity a Position Skåne. Klastr současně vyvíjel vlastní aktivity s cílem podnitit svůj rozvoj a růst, které zahájil v roce 1997 založením

Medicon Valley Academy (MVA). Činnost této akademie pomáhá usnadňovat organizační práci a podporovat vzájemnou výměnu informací a znalostí mezi společnostmi, univerzitami, nemocnicemi i jinými organizacemi v Medicon Valley. Finančně byla akademie podpořena v rámci programu INTERREG IIA Øresund a také z prostředků investorů z veřejného i soukromého sektoru tohoto regionu.

Spolupráce mezi zdejšími univerzitami také vedla k založení Øresundské univerzity, která koordinuje studijní i výzkumné aktivity a pomáhá dohlížet na zakládání nových výzkumných institucí v oblasti biotechnologického průmyslu v regionu. Další oblastí spolupráce, která stojí za zmínku, bylo založení první společnosti rizikového kapitálu Medicon Valley Capital; byla založena investory z obou zemí a podporuje zakládání a rozvoj dalších společností působících v oblasti biotechnologie v regionu.

Farmaceutické Silicon Valley

Dnes je v Medicon Valley taková koncentrace velkých farmaceutických společností, jaká nemá v Evropě a zřejmě ani ve světě obdoby. Díky tomuto unikátnímu klastru s podporou akademického výzkumu a výzkumu v oblasti přírodních věd se námi popisovaný sektor stal světovým lídrem ve čtyřech komerčně důležitých oblastech zdravotnictví: diabetes, záněty/imunologie, neurologie a rakovina. V důsledku spolupůsobení zkušeností a odborných znalostí se navíc Medicon Valley stalo úrodnou půdou pro nové společnosti působící v oblasti biotechnologie, jelikož od roku 1997 zde bylo založeno 114 takovýchto právnických osob (v období 1997–2005 průměrně 13 ročně), a region také přitáhl více přímých investic do oblasti přírodních věd než kterýkoliv jiný v Evropě. V současné době působí v této oblasti více než 300 společností podnikajících v oblasti biotechnologie, zdravotnické technologie a farmaceutiky, jejichž obrat představuje přibližně 60% celkového dánského a švédského vývozu léků a lékařských přístrojů.

Zde jsou některé významné charakteristiky Medicon Valley:

- 300 společností podnikajících v oblasti přírodních věd;
- 14 univerzit;
- 26 nemocnic, z toho 11 fakultních;
- 41 000 osob zaměstnaných v oblasti přírodních věd;
- 14 000 výzkumných pracovníků;
- 150 000 studentů, z toho 2 000 PhD studentů v oblasti přírodních věd;
- přibližně 60 % skandinávského výstupu v oblasti přírodních věd.

Projekt: Medicon Valley
Program: INTERREG program
Celkové náklady: 3 950 000 EUR
Příspěvek ze strany EU: 1 980 000 EUR
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
Termín realizace: 28.02.2002 – 27.02.2005

Kontaktní osoba:
p. Ulf Åberg
Business Development Manager
Food & Food Technology, Life Science
Department of Economic Development & Innovation
Region Skåne, Stortorget 9
SE-211 22 Malmö
Tel: +46 (0)40 623 97 48 (přímá linka a mobilní tel.)
GSM: +46 (0)768 87 04 48
Fax: +46 (0)40 35 92 04
ulf.aberg@skane.se (Skype: ulfgoranaberg)
<http://www.skane.com/invest>

Itálie

Dřevařský a technologický klastr v Bolzanu: spolupráce a inovace v oblasti tradičních malých rodinných firem

Region Bolzano podpořil vznik „Dřevařského a technologického klastru“ („Cluster Holz & Technik“), který sdružuje 175 členských společností. Většinou se jedná o rodinné podniky s nízkým inovačním profilem – členové klastru spolupracují na nových inovacích v takových oblastech, jako jsou „wellness“ (vnitřní vybavení hotelů, lázní), udržitelná výstavba budov nebo světelná a akustická optimalizace.

Autonomní provincie Bolzano (Jižní Tyrolsko, v němčině, kterou hovoří většina obyvatel provincie, „Südtirol“) je alpský region, kde dřevěné stavby a výrobky ze dřeva představují tradiční odvětví lokální ekonomiky. Zdejší firmy, ve většině případů velmi malé, podnikají na relativně uzavřeném a chráněném trhu s omezenými znalostmi v oblasti rozvoje a nejsou tudíž dobře vybaveny a připraveny čelit výzvám globalizace (a všeobecně řečeno nejsou ani schopny konkurovat mimo regionální trh). Hlavním úkolem pro dřevařský průmysl je modernizace a rozšíření trhu, jakož i prosazování transferu technologií za účelem identifikace nových produktů, know-how a výrobních procesů.

Regionální podpora

Regionální správní úřady a instituce vznik tohoto klastru podpořily a vydaly tři veřejné výzvy, v nichž požádaly malé a střední firmy v regionu o předložení projektů na spolupráci s cílem prosazování inovací. Financováno bylo nakonec osm projektů, které zahrnovaly 28 společností a byly zaměřeny na následující oblasti: světelná a akustická optimalizace, vnitřní vybavení v oblasti „wellness“ (hotely, lázně apod.), vývoj a marketing v oblasti ergonomického nábytku, inovace produktů/trhu/technologií a informační platforma v oblasti dřevařského průmyslu.

Tak například návrh jednoho z financovaných projektů „Euro-kustik“ byl předložen třem truhlářům, kteří měli v úmyslu najít nové způsoby a metody výstavby prostorů s optimálními akustickými podmínkami. Po absolvování zvláštního školení dvěma rakouskými odborníky vytvořili tito truhláři první prototyp akustické místnosti; ten pak byl testován během koncertního turné Symfonickým dechovým orchestrem, což umožnilo měření vlivu vnitřního zařízení na šíření zvuku a hudby. Projekt byl natolik úspěšný, že jeho výsledkem bylo založení společnosti, která získávala zakázky jak v soukromém sektoru (konferenční/koncertní haly pro hotely nebo hudební skupiny, pracovní prostory v podnicích), tak v sektoru veřejném (sportoviště, požární stanice).

Současně bylo uspořádáno několik horizontálně propojených akcí: podpora účasti na mezinárodních veletrzích a pořádání studijních exkurzí, speciální školení a semináře na téma nových technologií, průzkum trhu v oblasti dřevařského průmyslu v severní Itálii, zavedení technologické certifikace v oblasti akustiky a osvětlení, vytvoření databáze společností, pořádání pravidelných

Projekt: Alpská síť klastrů (CAN) Dřevařský a technologický klastr
Program: Inovační akce (2000–2006)
Celkové náklady: 740 360 EUR
Příspěvek ze strany EU: 370 180 EUR
Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)
Termín realizace: leden 2002 – prosinec 2004

Kontakt:
Wood and Technologies Cluster
Dott. Albert Überbacher, Cluster Manager
CAN Südtirol
Via Siemens 19
I-39100 Bolzano
Tel: +39 (0)471 56 81 47
Fax: +39 (0)471 56 81 45
albert.ueberbacher@can-suedtirol.it
<http://www.can-suedtirol.it>

workshopů a akcí (např. „Hovory o dřevu“), založení odborného centra „Dřevo v oblasti akustiky a osvětlení“ a založení informačního a komunikačního centra.

Celý klastr, který zahrnuje jak výrobní podniky, tak poskytovatele služeb, má pokud jde o jednotlivé odbornosti následující složení: 60 % tesařů, 20 % truhlářů, 10 % architektů a 10 % dalších profesí (designéři, technici v oblasti akustiky a osvětlení).

Další vývoj

Na konci tohoto programu, v roce 2004, měl klastr 130 členů a volený výbor zástupců, o dva roky později stoupl počet členů na 175. Byly také ustanoveny tři pracovní skupiny („Inovativní dřevěné stavby“, „Optimální využití světla v interiérech“ a „Zdraví, alpský wellness a inovativní plochy“), které členům poskytují informace, know-how, školení a podporu při spolupráci. Sedm z osmi financovaných projektů pokračuje dál již bez podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a jsou plánovány také dva nové projekty („Lázně pro tříhvězdičkové hotely“ a „Dřevěné obytné budovy pro použití v jižních klimatických podmínkách“). Vznikla navíc tzv. technologická značka kvality a pokračují práce na regionálním projektu „Dřevo jako přidaná hodnota“, financovaném v rámci programu INTERREG IIIC.

Švédsko

Síť poradců v oblasti inovací pro malé a střední firmy

V západním Švédsku spolupracuje tým „poradců pro inovace“ se zástupci malých a středních firem na zjišťování jejich potřeb v této oblasti a v případě potřeby těmto firmám také poskytuje pomoc při jejich dalším rozvoji.

Västra Götaland je přední švédský průmyslový region, který tvoří páteř regionální ekonomiky a zaměstnanosti za hranicí Velkého Göteborgu. Přibližně 40 % jeho obyvatel pracuje v průmyslu nebo souvisejících odvětvích.

Studie RITTS, realizovaná v letech 1999–2000 a založená na 900 pohovorů s firmami, poukázala na určité potřeby malých a středních firem týkajících se jejich dalšího vývoje, které dosud nebyly splněny a na existenci velmi nízkého stupně inovací a ochoty podstupovat určité riziko v takovýchto zdejších firmách. Zdroje odborných informací byly rozptýlené a tyto firmy nevěděly, na koho se mají obrátit se žádostí o pomoc. Bylo navíc zjištěno, že malé a střední firmy mají různorodé potřeby, zvláště pokud jde o technické znalosti a konkurenceschopnost, ale i potřeby v oblasti marketingu a vytváření sítí za účelem získávání potenciálních zákazníků. Ukázalo se prostě, že mezi poskytovateli odborných informací a tímto typem firem je třeba navázat lepší vztahy.

V průběhu roku 2003 byl v regionu Západní Švédsko spuštěn projekt „Regionální inovační systém světové třídy pro malé a střední průmyslové firmy“, a to konkrétně pro tři podregiony: Fyrbodal, Sjuhärad a Skaraborg. Tento projekt byl ovšem z důvodu omezené podpory předčasně ukončen v podregionu Fyrbodal, který získal financování z Inovačního akčního programu pro vlastní experimentální projekty v této oblasti.

Druhá fáze

V období od dubna 2003 do srpna 2005 tedy pokračovala druhá fáze se dvěma zbývajících podregiony západošvédského regionu,

kteřou vedl švédský průmyslový výzkumný institut IVF. Tento projekt dostal název „Regionální inovační systém světové třídy pro malé a střední průmyslové firmy – IF-net Västra Götaland“ a vyvinul následující aktivity:

- Byla vytvořena síť, která vzájemně spojila všechny poskytovatele odborných průmyslových informací. Její činnost byla koordinována skupinou sestávající z projektových manažerů v tomto regionu, z výzkumných průmyslových institucí a ze sdružení pro rozvoj podnikání.
- V rámci této sítě se získávali a školili „poradci pro inovace“, kteří byli manažerskou skupinou vybíráni pomocí následujících kritérií: předchozí zkušenosti v oblasti průmyslu, připravenost komunikovat a získat si důvěru klíčových osob v oblasti malých a středních podnikatelů, schopnost „vidět dál“ a v širších souvislostech (například komplexně přistupovat k řešení situace malých a středních firem a nepohlížet na specifické problémy pouze z perspektivy zkušeností a znalostí jednoho člověka a jeho omezeného pohledu na tuto věc). Tito poradci byli poté vyškoleni tak, aby mohli vystupovat jako „vyslanci“ Sítě odborných znalostí.
- Poradci pro inovace navštívili malé a střední firmy, aby jim mohli pomoci v jejich dalším vývoji. Osobní návštěvy v těchto firmách se ukázaly být tím nejlepším způsobem k navázání kontaktů a získání důvěry, přičemž brožury a informační materiály sloužily jen jako doplňující materiál. Návštěvy ve firmách trvaly 1–2 hodiny, následovalo maximálně 20 hodin analýz a příprav návrhů projektů rozvoje.
- Pokud byla při osobní návštěvě identifikována určitá potřeba firmy, předložil poradce návrh projektu dalšího rozvoje, který mohla firma realizovat. Pro malé a střední firmy tak byl předestřen a doporučen nejlepší možný postup. Rozvojový projekt byl financován těmito firmami s příspěvkem ve výši 1 800 EUR hrazených v jeho rámci.
- Celkový postup zahrnoval procedury, koordinaci apod. s ohledem na osobní návštěvy poradců ve firmách a služby nabízené zástupci regionální sítě odborných informací za účelem zajištění konzistentnosti a kvality. Tyto podrobnosti byly ještě před zahájením projektu zdokumentovány a zapsány do příručky založené na studii provedené Podnikatelským inovačním centrem BIC (Business Innovation Centre).
- V rámci projektu bylo vykonáno 318 návštěv ve společnostech a jejich výsledkem bylo 100 návrhů rozvoje firem, z nichž bylo nakonec zahájeno 75 projektů.

Výše zmíněný region i nadále pokračuje ve financování tohoto projektu jako součásti jeho strategie k vytvoření „systému podpory inovací světové třídy pro malé a střední firmy“.

Projekt: Světový regionální inovační systém pro malé a střední průmyslové firmy

Program: inovační akce (2000–2006)

Termín realizace: leden 2003 – září 2005

Celkové náklady: 1 714 000 EUR

Příspěvek ze strany EU: 727 000 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Kontakt:

Project phase II

p. Björn Westling

IVF Industriforskning och utveckling AB

Argongatan 30

S-431 53 Mölndal

Tel: 031-706 6169

Fax: 031-27 61 30

bjorn.westling@ivf.se

http://www.ivf.se

¹ «Innovación regional y transferencia de tecnología», un programa europeo cofinanciado por los Fondos Estructurales y organizado por la Dirección General de Política Regional a mediados de la década de los años noventa para alentar a las regiones a desarrollar estrategias de investigación e innovación.

Estonsko

Inovace ve stavebním průmyslu: Loodesystem

Vývoj nové výrobní linky na výrobu termoprofilů

Výrobce prefabrikovaných domů Loodesystem Ltd. byl založen v roce 2000 a je první společností v Estonsku, která zahájila výrobu podpěrných zdí a prefabrikovaných domů s použitím coby strukturálního materiálu ocelových plechů.

Tyto tzv. termoprofilů jsou tenkostěnné galvanizované plechy, používané k výrobě vnějších stěn a fasád; díky svým vlastnostem a flexibilitě jsou tenké a lehké, ale současně také pevné a trvanlivé. Výrobci termoprofilů obecně nabízejí unifikované výrobky, výroba prefabrikovaných domů je tudíž dosti náročná na pracovní síly. Z tohoto důvodu vznikají v Estonsku i sousedních zemích v tomto odvětví stavebnictví problémy týkající se nedostatku pracovních sil.

Loodesystem Ltd se proto rozhodl vyvinout novou výrobní linku na výrobu termoprofilů, která by pomohla tyto problémy obejít. Společnost se přitom ve snaze omezit potenciální ekonomická technologická rizika, spojená s tímto projektem výzkumu a vývoje, rozhodla ucházet o grant ze strukturálních fondů, a to prostřednictvím národní agentury pro podporu podnikání Enterprise Estonia (EAS).

Partnerství

Pracovníci Loodesystem shromažďovali a analyzovali získané údaje, aby na jejich základě určili hlavní faktory stojící v cestě rychlejší montáži stavebních prvků pro prefabrikované domy. Výsledky analýz odhalily další funkci tohoto typu termoprofilů, které umožní jejich rychlejší montáž ve srovnání s jinými termoprofilů dostupnými na trhu.

Výrobní linka byla vyvinuta ve spolupráci s firmou Oy Samesor z Finska, která je předním hráčem v tomto odvětví stavebnictví. Nové myšlenky a postupy společnosti Loodesystem byly uvedeny do praxe během devíti měsíců partnerské spolupráce.

Nová výrobní linka.

Projekt: Vývoj nové výrobní linky na výrobu termoprofilů

Program: Cíl 1 (Priorita 2: Konkurenceschopnost podniků)

Celkové náklady: 261 223 EUR

Příspěvek ze strany EU: 104 486 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Termín realizace: prosinec 2004 – září 2005

Kontaktní osoba:

p. Raul Loomets

Loodesystem Ltd

Katusepapi 10a

11412 Tallinn

Estonsko

Tel: +372 (0)601 1914

info@loodesystem.ee

<http://www.loodesystem.ee>

Nová, inovativní linka (nazývaná „válcovací“) byla testována během třetího čtvrtletí roku 2005, méně než rok po provedení prvních analýz požadované funkčnosti. Tak rychlý vývoj by nebyl možný bez spolupráce s agenturou Enterprise Estonia a finanční pomoci ze strukturálních fondů. Ekonomická a technologická rizika související s tímto projektem by byla pro menší firmu velkou překážkou.

Rychleji a levněji

Loodesystem Ltd. vyvinul vlastní inovační CAD/CAM výrobní linku na výrobu termoprofilů. Ta zahrnuje různé zvláštní úkony umožňující zkrátit čas potřebný k výrobě stěnových prvků; tyto úkony jsou jedinečné a poskytují zákazníkům nesrovnatelnou kvalitu.

Stěnový prvek s použitím termoprofilů společnosti Loodesystem:

- může být vyroben o 20–40 % rychleji než s použitím jiných konkurenčních termoprofilů;
- vyžaduje méně pracovních sil k montáži než je tomu u jiných konkurenčních termoprofilů.

Nové výrobky vzbudily pozornost potenciálních zákazníků v různých částech Evropy. Společnost již zahájila vývoz svých výrobků na Ukrajinu a našla také další obchodní partnery (většinou stavební společnosti) v Pobaltském regionu a ve Španělsku.

Francie/Řecko/Itálie/Španělsko/Maroko/Tunisko

Oblast Středomoří, laboratoř inovací v oblasti energetiky

Tváří v tvář stále vážnějším hrozbám v souvislosti s životním prostředím a klimatickými změnami vyniká oblast Středomoří svou rozmanitostí v podobě ostrovů, hor i městských oblastí, díky nimž je možné získat různé cenné zkušenosti, pokud se týče obnovitelných zdrojů energie jako doplňkových zdrojů. Obnovitelné zdroje jsou klíčovým prvkem v boji proti skleníkovému efektu a také pro umožnění decentralizované výroby elektrické energie. K výhodám spolupráce ve Středozeří v rámci partnerství a sítí proto patří prosazování sdílení odborných znalostí, volby nejučinnějšího energetického systému v dané souvislosti a vhodného územního plánování při současném splnění požadavků Kjótského protokolu a Evropské energetické koncepce. Dalším cílem je dosáhnout toho, aby obnovitelné energie, které jsou v současné době příliš nákladné, byly dostatečně konkurenceschopné, a to především v případě fotovoltaické energie a palivových článků.

Severní pobřeží/jižní pobřeží

Na základě úvah tohoto druhu vznikl projekt EMERGENCE (1) 2010, který byl v nedávné době zahájen regionem Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA, Francie) v rámci evropského programu INTERREG IIB MEDOCC (2). Cílem tohoto projektu je zajistit spolehlivá a nepřetržitá dodávky energie prostřednictvím její decentralizované výroby z obnovitelných zdrojů zapojením stávajících zúčastněných území do procesu integrace s cílem vytvořit území „energetické krajiny“ zítřka.

Partnery studie EMERGENCE 2010 byli Obchodní komora Baleárských ostrovů pro průmysl a energetiku (Španělsko), provincie Cagliari (Sardinie, Itálie), regionální provincie Caltanissetta (Sicílie, Itálie), prefektura Dodekanéských ostrovů a Centrum pro

Fotovoltaické články: výměna zkušeností v oblasti obnovitelných zdrojů energie je součástí projektu „EMERGENCE 2010“.

obnovitelné zdroje energie (CRES) (Řecko), na jižním pobřeží Středomořího moře pak Centrum pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (CDER, Maroko) a Národní agentura pro řízení energií (ANME, Tunisko).

Od „slepých uliček“ až k „ukázkovému případu“

Počáteční fáze projektu (červen až prosinec 2006), vycházející z precizní metodologie stanovené na zahajovacím semináři, zahrnovala volbu – s pomocí počítačového softwaru vyvinutého řeckým Centrem pro obnovitelné zdroje CRES – energetického systému každým z partnerů. Ti se také vybírali oblasti studie, které měly být předloženy ke společnému zhodnocení, identifikaci participujících oblastí a členů, zahájení technických a ekonomických analýz, vytvoření adresáře a webové stránky, a regionem Provence-Alpes-Côte d'Azur (PACA) sestavený dokument, obsahující seznam veškerých možných „slepých uliček“ s ohledem na sledovaný cíl.

Druhá fáze (leden až červen 2007) zahrnovala předložení případové studie a strategie, práci v terénu, validaci v souladu s plánem načrtnutým Centrem pro obnovitelné zdroje (CRES) a výměnu názorů na zmíněné „slepé uličky“.

Konečně v období od července 2007 do dubna 2008 dojde k třetí fázi, během níž budou připraveny specifikace pro spuštění „ukázkového příkladu“ (navrženého každým z partnerů), který by mohl být předložen ke konečné a kompletní realizaci. Zvažuje se i možnost založení nových společností, jakož i podpora z evropských fondů, včetně fondů v rámci cílů nové Evropské územní spolupráce Strukturálních fondů. Celý projekt pak bude zakončen závěrečným seminářem a zprávou.

„Zasetí semínka“ alternativní energie

Kromě těchto studií musí iniciativa EMERGENCE 2010 umožnit vytváření center růstu na místech, která jsou pokud jde o dodávky energie znevýhodněna z důvodu jejich izolovanosti, specifických potřeb decentralizovaného zdroje energie nebo požadavků.

Projekt: EMERGENCE 2010

Program: INTERREG IIB MEDOCC, osa 2, opatření 1.

Celkové náklady: 1 210 000 EUR

Příspěvek ze strany EU: 722 500 EUR

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)

Termín realizace: 1. červenec 2006 – 30. červen 2008

Kontakt:

Région Provence-Alpes-Côte d'Azur

Mireille Pile, Managing Director for Environment

Sustainable Development and Agriculture

Hôtel de Région, 27 Place Jules Guesde

F-13481 Marseille cedex 20

Tel: +33 (0)4 91 57 52 08

Fax: +33 (0)4 91 57 53 07

mpile@regionpaca.fr

<http://www5.regionpaca.fr/>

¹ EMERGENCE: 'Etudes en Méditerranée pour les Energies Renouvelables Garantissant l'Electrification de Noyaux de Croissance Ecologique'.

² Interreg IIB: Cooperación transnacional (2000-2006). Medocc: Mediterraneo Occidental.

Vysvětlení pojmů

Fond soudržnosti. Vztahuje se na členské země EU, které dosahují hrubého domácího produktu nižšího než 90 % průměru Evropského společenství, a slouží ke spolufinancování projektů v oblasti dopravy a životního prostředí, včetně Trans-evropských sítí (TENs), energetické účinnosti a obnovitelné energie. Na období 2007–2013 bude pro tento fond vyčleněno 69,6 bilionů eur v rámci programů řízených členskými státy Evropské unie.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

Cíl konvergence: Bude v průběhu období 2007–2013 prosazovat podmínky zvýšení růstu a faktorů vedoucích ke skutečné konvergenci (sbližování) nejméně rozvinutých členských zemí a regionů. Tento cíl se týká – v rámci 17 členských zemí EU – 84 regionů se 154 miliony obyvatel, které dosahují hrubého domácího produktu přepočteného na obyvatele menšího než 75 % průměru Evropského společenství, a na základě metody „postupného vyřazování“ (phasing-out) dalších 16 regionů s 16,4 miliony obyvatel dosahujících hrubého domácího produktu těsně nad nejnižší hranici v důsledku statistického efektu rozšíření Evropské unie. Částka vyčleněná v rámci Cíle konvergence je 279,8 bilionů eur, což představuje 81,5 % z částky celkové. Tato suma je rozdělena následujícím způsobem: 199,3 bilionu eur pro konvergenční regiony, 13,9 bilionu pro postupně vyřazované regiony a 69,6 bilionu pro Fond soudržnosti (který se týká 15 členských zemí EU).

CSG čili Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost. Tvoří indikativní rámec intervence strukturálních fondů. Na základě návrhu Evropské komise byly tyto zásady na období 2007–2013 dne 6. října 2006 schváleny Radou Evropy a Evropským parlamentem.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

EFRR neboli Evropský fond pro regionální rozvoj. Společně s Fondem soudržnosti a Evropským sociálním fondem jeden ze tří finančních nástrojů politiky soudržnosti Evropské unie a hlavní finanční zdroj rozvoje vnitřního potenciálu regionů. Tento fond, založený v roce 1975, může přispívat k financování výrobních investic, podnikání, dopravní a ekologické infrastruktury, výzkumu a technologického rozvoje, inovací, informační společnosti, udržitelného rozvoje a dalších aktivit. Zvláštní priority Evropského fondu pro regionální rozvoje jsou stanoveny v rámci dlouhodobých programů, společně řízených Evropskou komisí a členskými státy a regiony EU.

http://ec.europa.eu/comm/regional_policy/index_en.htm

ESF čili Evropský sociální fond. Byl vytvořen už v roce 1957 a je jedním ze tří nástrojů soudržnosti Evropské unie, jakož i hlavním zdrojem EU pro finanční podporu rozvoje zaměstnanosti a lidských zdrojů.

http://ec.europa.eu/employment_social/esf2000/introduction_en.html

Cíl Evropské územní spolupráce. Přístup někdejší iniciativy INTERREG bude podporován programem Evropské územní spolupráce, který pomáhá přeshraniční, transnacionální a meziregionální spolupráci mezi regiony Evropské unie. Tento program je financován Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR) a na spolufinancování přibližně 80 kooperačních programů byla vyčleněna částka ve výši 7,85 bilionu eur.

http://ec.europa.eu/regional_policy/interreg3/index_en.htm

Inovační akce. Během období 2000–2006 bylo financováno přibližně 181 regionálních programů inovačních akcí ve 156 vybraných oblastech tzv. Evropské patnáctky. Cílem bylo prozkoumat nové metody, přístupy a akce, které mohou v případě úspěchu zvýšit kvalitu Operačních programů. Tyto „laboratoře“, beroucí na sebe určité riziko, směřovaly k posilování regionálních ekonomik na základě know-how a technologických inovací a uváděním informační společnosti do služeb regionům a propagaci udržitelného rozvoje.

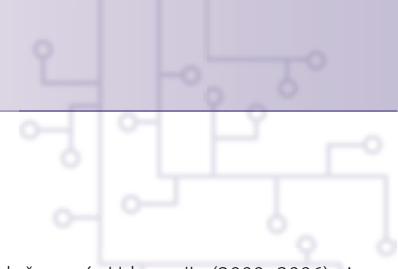
Integrované pravidla růstu a vytváření pracovních míst. při hodnocení výsledků Lisabonské strategie do roku 2004 se Evropská rada na jaře 2005 rozhodla znovu zaměřit společné úsilí na růst a zaměstnanost. „Integrované směry“ zahrnují 23 akcí s tím, že cyklus řízení v období od roku 2005 do roku 2008 obsahuje soubor indikátorů a výroční zprávy o vývoji projektu v rámci Národních programů reforem (NRP).

Hlavní programy. Tento termín je používán pro 450 programů financovaných Evropským fondem pro regionální rozvoj (EFRR), Evropským sociálním fondem (ESF) a Fondem soudržnosti v rámci „sbližování“ (konvergence) a cílů „regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti“ v období let 2007 až 2013.

Národní program reforem. Na základě schválení balíčku nových integrovaných směrů Evropskou radou v červnu 2005 musí členské státy Evropské unie stanovit své priority a sdílet společně nejhodnější praxi jako reakci na klíčové ekonomické výzvy prostřednictvím svých Národních programů reforem. Tyto programy stanoví strategie členských zemí EU za účelem zajištění dlouhodobě udržitelného rozvoje, vysoké zaměstnanosti a spravedlivé, všem otevřené společnosti. Každá z členských zemí musí vydat výroční zprávu o pokroku v oblasti plnění programu do jarního zasedání Evropské rady.

NSRF neboli Národní strategický referenční rámec. Při plánování intervencí strukturálních fondů na období 2007–2013 musí členské země EU předložit tento rámec, který zajistí soulad intervencí se Strategickými zásadami Společenství pro soudržnost.

Operační program. Dokument předkládaný členskými zeměmi a schvalovaný Evropskou komisí, v němž je stanovena strategie rozvoje s propracovaným souborem priorit, které mají být splněny za přispění fondu nebo – v případě Cílů konvergence – s pomocí Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Cíle regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti. V období let 2007 až 2013 jsou zaměřeny na posilování konkurenceschopnosti a atraktivity regionů a zaměstnanost, a to pomocí dvojího přístupu. Zaprvé budou programy rozvoje regionům pomáhat k předvídání a prosazování ekonomických změn prostřednictvím zavádění inovací a prosazováním informační společnosti, podnikání, ochranou životního prostředí a zlepšením své přístupnosti. Zadruhé pak bude podpořeno zvýšení počtu pracovních míst a jejich zkvalitnění prostřednictvím adaptace pracovních sil a investicemi do lidských zdrojů; tento program zahrnuje všechny regiony v 19 členských zemích EU kromě cílů „sblížení“, což představuje 168 regionů zahrnujících 314 milionů obyvatel. Částka ve výši 54,9 bilionu eur (z níž je 11,4 bilionu určeno na tzv. regiony se statutem „phasing-in“) představuje méně než 16 % celkově vyčleněné sumy.

Regiony pro ekonomickou změnu. Návrhy Komise pro posílení výměny užitečné praxe v kontextu meziregionální spolupráce v rozmezí let 2007-2013 byly stanoveny ve sdělení (2006) 675 ze dne 8. listopadu 2006.

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

URBAN II. iniciativa Společenství Urban II (2000–2006) je specifickým nástrojem pro revitalizace měst a předměstských oblastí. Cílem je řešení problémů, s nimiž se tyto oblasti potýkají, ale také zvýšení atraktivity evropských měst; sedmdesát jich z celkového rozpočtu Evropského fondu pro regionální rozvoj získalo finanční prostředky ve výši 730 milionů Eur. Prostřednictvím integrovaného přístupu jsou řešeny takové problémy jako zlepšení přístupu k zaměstnání a kvalifikaci (školení), zvýšení kulturního potenciálu a podpora fyzické regenerace měst a životního prostředí.

URBACT. Tento program je založen na síti evropských měst, která byla zahrnuta do programu iniciativy URBAN, a spolufinancuje jej Evropský fond pro regionální rozvoj. URBACT podporuje výměnu zkušeností a tzv. učení ve skupinách mezi jednotlivými aktéry. Z prostředků tohoto programu byla financována celá řada akcí - jmenovat můžeme vytvoření 30 sítí spojujících osm až dvacet měst, přičemž každá z nich se zabývá určitým problémem politiky rozvoje měst. Další fáze už bude přístupná všem městům z 27 členských zemí EU.

<http://www.urbact.eu/>

Info regio

Pro více informací o evropské regionální politice navštivte stránku Info regio:

**http://ec.europa.eu/regional_policy
regio-info@ec.europa.eu**

